

42

III 1/10 2 1/2

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF ILLINOIS
AT URBANA-CHAMPAIGN

057.81

ZO

v. 1-7

22

mai inter

11 4 6 1883

2 1/2

Das deutsche Buch

~~Lehrbuch der~~

~~deutschen Sprache~~

deutsche Sprache

deutsche Sprache

deutsche Sprache

deutsche Sprache

Mjorney Roman

Универзитетски архив

Универзитетски архив

99

1892 год.

Иван,

А. Полицейски

* У. Х.

Полковник

Генерал

БЪЛГАРИЯ

057.81
20
v.1-7

ЕВАНГЕЛСКО ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ.

ГОД. 3. ЦАРИГРАДЪ. ЯНУАРИЙ, 1867. БРОЙ 1.

ЕДИНЪ ДЕНЬ ПЪТУВАНІЕ

(Образъ на челоувеческий животъ.)

Рано сутринь-тъ излѣзе отъ гостиниць-тъ Овидѣ, сынъ Авенсиковъ, и начнѣ пътуваніе-то си по равнини-тъ на Индостанъ. Подкрѣпенъ отъ снъ и на-сърчанъ отъ надеждѣ, и побужданъ отъ желаніе, скоро изминуваше долини-тъ, и гледаше какъ постепенно ся възвышава-хъ хълми-тъ прѣдъ него.

Като вървѣше, утренни-тъ пѣванія на райски-тъ птици привличахъ слухъ-тъ му, послѣдни-тъ диханія на падающій-тъ тихъ вѣтрѣцъ го прохлаждахъ, и роса отъ ароматически-тъ горы го паросиваше, по нѣкога той разгледваше израснѣли-тъ на възбогъ джбъ, а по нѣкога джхаше сладостно-то благоуханіе на шипокъ-тъ; и тѣй всяко негово чувствуваніе ся наслаждаваше, и всяка гръжа бѣ изгонена изъ сѣрдце-то му.

Така вървѣше той на прѣдъ, додѣ слнцѣ-то дойде комай на срѣдъ небе-то, и пораснѣла-та топлина му отнемаше всякъ силѣ и присѣрдце да върви на прѣдъ, той зѣ да ся озърта за да търси по лесенъ пътъ. Отъ деснѣ странѣ, видѣ единъ сѣнчастъ горѣ, която ся виждаше да клати върхове-тъ си, и като че го каняше да ся отбѣе къмъ неѣ; той ся отбѣи, и остана омаинъ отъ това цвѣтисто и про-

хладно мѣсто. Никакъ обаче не забрави кждѣ отиваше, и за това като намѣри единъ пътечкѣ, по край който отсамъ и оттатакъ ся зеленѣяхъ всякакви цвѣти, и която, както му ся струваше, вървѣше на-споредъ съ голѣмий-тъ пътъ. Зарадва ся твърдѣ много че този честитъ онытъ го задоволи да съедини пріятно-то съ работъ-тъ си, и да ся наслаждава съ награды-тъ на прилежаніе-то безъ да прѣно-и злостраданіе-то му.

И тѣй слѣдуваше да върви на прѣдъ безъ най малко отслабваніе на ревностъ-тъ си, и само по нѣкога ся спираше привличаѣ отъ музика-тъ на събраши-тъ подъ сѣнки-тъ птици, и по нѣкога ся за-льгваше да бере по край пътъ-тъ цвѣта-та, или виснѣлы-тъ по клонове-тъ плодове. Най послѣ, зелена-та пътечка начнѣ да ся уклонява отъ първѣ-тъ си посокъ, и да ся извива между хълми-тъ и горы-тъ, дѣто извори паросивахъ прѣдухъ-тъ, и поточки падающе нарушава-хъ мълчаніе-то.

Тука като постоя малко, зѣ да размысла, дали не е вече опасно да ся отстранява повече отъ познатый-тъ общъ пътъ; но като ся усѣти че сега слнчова-та топлина е въ силѣ-тъ си, и че площъ-та е пепелива и неравна, рѣши ся да върви въ новѣ-тъ пътечкѣ, за който мисляше че ще прави само нѣкои забыка-

доуиѣніе и двреуміе, вѣзвамы, но вѣзвамы боязливи и растреперани и всякога съ надежда ужъ да ги прѣишемъ безъ да изгубимъ пѣть-тъ на добродѣтель-тъ, който за малко врѣме все вардимъ прѣдъ очи, и въ който все пѣамы намѣреніе да ся завърнемъ.

“Но иде искушеніе слѣдъ искушеніе, и прѣгрѣшеніе преготвя за прѣгрѣшеніе; и колкото отивамы изгубвамъ благополучіе-то на невинность-тъ, и угѣнчавамы беспокойствіе-то си съ пѣтски наслажденія. Мало по мало забравямы първото си намѣреніе и напушамы само-то пристойно за насъ пожеланіе. Заплитамы ся въ работы, потѣвямы въ сласти, и скитамы ся въ дълбоки-тъ пещеры на неостоянство-то, додѣто да ны покрые мракъ-тъ на старость-тъ, и да запрѣчатъ пѣть-тъ на грижи и болѣсти. Тогазъ чакъ обрашамы очи къмъ минѣлий си животъ съ ужасъ, съ съскръбъ и раскаяніе; и желаемъ, но желаемъ повечето напрасно, да не быхмы напушали пѣть-тъ на добродѣтель-тъ.

“Блазѣ на тѣзи, сыноко, които отъ твой-тъ примѣръ научатъ да ся не отчаяватъ, но помятъ че, ако и да ся е минѣлъ день-тъ, и сила-та нѣхъ е ослабилала, но пакъ нѣхъ остава още единъ подвигъ; че всякога има една надежда за поправленіе, и никога искренни-тъ старанія не оставатъ беспомощни; че този който е въ заблудженіе, може, найпослѣ, колкото и да е заблудилъ, да ся заърне; и че прѣдъ тогова който призовава сила и доблестъ отъ небе-то, прѣдъ него бѣгатъ опасности-тъ и всяка мѣчюти. Иди сега, сыноко, да си починишь; прѣдай ся на грижѣ-тъ на Всесиленого; и когато пакъ утро-то ти повыка на трудъ начин изповѣтуваніе-то и живость-тъ си.”

ПИСМА ЗА МАЙКЫ.

ПИСМО 15.

Послушаніе. — Покорваніе.

Любезна ми еленке!

Единъ отъ найцървы-тъ уроцы които дѣте-то трѣба да учи е *послушаніе-то*; това къмъ родители-тъ му послушаніе помага много да го приготви и въ послушаніе къмъ Бога. И тѣй старай ся щото

воли-та ти да е законъ на чадо-то ти; и това да започнешъ въ малкый му възрастъ. Ако употребявашъ постоянство съединено съ съ сладость, можешъ лесно да научишь дѣте-то си на послушаніе; но ако го оставишь за по подирь, ще имашъ голѣмы мѣчюти въ прѣдпріятіе-то си. Много е нужно да покори нѣкой на дѣца-та воликъ-тъ; но азъ казвамъ вмѣсто да иска нѣкой да ищѣли зло-то, по-добрь е да го прѣваря, защото родители-тъ, съ лошаво-то си въ тѣзи работъ поведеіе, много пѣти възбуждатъ въ чада-та си духъ на противленіе, който твърдѣ мѣчно ся укротява испослѣ.

И тѣй родители-тъ, или тѣзи които нѣматъ настояваніе-то надъ дѣца-та трѣба постоянно да сматратъ себе си, да не бы че, безъ да ся усѣщатъ, ся обладаватъ отъ наклонность-тъ да владѣхтъ, която е толкозь природна на челоуѣческо-то сърце. Внимавай добрь на това, сестро. Ако чадо-то ти влѣзе въ сумѣніе че намѣреніе-то ти е да го владѣешъ както си ищѣшь — ако помисли че ты гледашь само свое-то щѣніе да става, наистинѣхъ за малко врѣме, като по слабо щѣ устали на това, но всякога ще прорачнува желаніе-то му да си стори и те, воликъ-тъ другъ пѣть. Но тая безмѣстности много рѣдко ся случва, когато родители-тъ сѣ способны всякога да въздржаъ и себе си.

И тѣй прѣди всичко старай ся ты самда придобьешъ силъ-тъ за да ся не смущавашъ никакъ, и да направишь дѣте-то си да разбере и да съзрѣ, че употребявашъ всичкъ-тъ си власть само отъ любовь къмъ него, и че на драго сърце бы исполнила и всяко негово желаніе, което е съгласно съ свое-то разсужденіе. Съ това не разбирамъ че е нужно да расправяшь на дѣте-то си за всички-тъ намѣренія на поведеіе-то си; трѣба да се да ся отстранявашъ колкото можешъ отъ това, и чадо-то ти трѣба да ти послушва тутаки безъ да имашъ грижѣ да му ся оправяшь защо тѣй и не инакъ. “Но защо, мамо? — *Защо* не трѣба да отвѣримъ *врата-та*? *Защо* да не слѣзвамъ долу? *Защо* не бива да ся качъ горѣ? На таквыи *Защо* азъ никакъ не быхъ отговорила, и даже быхъ го погадила за това. Отъ всичко това което всякой день и всякой часъ опытва дѣте-то трѣба да

науци че вси-тъ твои щенія и желанія ся основаватъ на разсѣжденіе-то и на любовь-тъ ти къмъ него, и за това трѣба именно да му важень че никакъ не е потребно да му расправяшь за всяко нѣщо което му заповѣдвашъ или му възбранявашъ. И ако да е на таква мѣстѣ за тебе, тутакси ще ти послуша.

Още като е малко дѣте-то, учи го да тя слуша, и никога не оставяй не съгледано ни едно непослушваніе; но никога да ся не карашъ съ дѣте-то. Ако, напримеръ настаняшь дѣте-то си да каже "Лека нощъ" прѣди да иде да си легне, и то отъ зло не рачи да каже, не можешъ да насиляшь дѣте-то да продума думы които не рачи, но пакъ не трѣба и да го улавяшь съзъ добро, нѣто да му ся вричашъ да му дадешъ сладко ако тя послуша! Това да не направяшь; защото тогазъ ще го научишь да търгува нѣкакъ и да ся пазари съ тебе, а не да тя слуша. Дѣте-то трѣба да иде да си легне безъ да каже "Лека нощъ" и ты бы сторила по добръ да не покажешъ тутакси че си ся разсърдила. Но подиръ малко, можешъ да му кажешъ: "Жалъ ми е защото не ми послуша," и слѣдъ това да опрѣдѣлишь за утрѣ леко нѣкое наказаніе. Мисли че не е добръ да опрѣдѣляшь безъ нужды много нѣща на дѣца-та си, но оставяй ги много пѣти да слѣдуватъ и тѣ своитѣ си мѣстѣ и изнамѣрванія. Отбѣгвай да имъ досаждашь съ непотрѣбни зарѣчванія; но когато говоришь, дѣте-то трѣба всякога да тя слуша, безъ друго, и ако иска да повърне или да ся поскара за нѣщо съ тебе, трѣба тогазъ да му опрѣдѣлишь малко нѣко е наказаніе, понеже ако види че му ся призирашь, ще прѣдпочте по добръ да тя слуша, като знае добръ слѣдствія-та на непослушаніе-то. Но всякога да гледанъ да си постояна, защото тогазъ и чадо-то ти ще ся стори тутакаси съзъ исکانіе-то ти. Родители-тъ не трѣба да ся мѣчатъ да покорятъ подъ власть-тъ си чада-та, както огаъ-тъ покорява нѣкое животно. Дѣте-то трѣба да ся убѣждава така, щото и въ свѣсть-тъ си да осажда поведеніе-то си, и да прима мирно наказаніе-то, което му ся стои за прѣстѣпленіе-то му. Дѣлжи сме да бъдемъ твърди вниматели когато искамы да спланишь дѣца-та си. Ако ся не обхождатъ добръ, и видимъ че

е нужно да ги накажемъ, трѣба да ся стараемъ щото да ги направимъ да разбержтъ каква е погрѣшка-та имъ, и тогазъ безъ друго да ги наказваме. Но нека ся пазимъ отъ обикновенны-тъ тѣзи думы "ще тя убийж," или, "да чуе баца ти ще ти хвърли въ кладенець-тъ," или "ще тя заколе" и други таквызъ. Таквызъ едни думы съ свѣсть неприличны въ уста-та на добры-тъ родители, защото, освѣтъ дѣто съ пѣтъно лѣжливы, събаратъ още и основанія-та на послушаніе-то и на покоряваніе-то. Дѣте-то знае нѣй добръ че родители-тъ му пѣматъ намѣреніе да турятъ въ дѣйствиѣ заплашванія-та които толкозъ пѣтъ отъ по напрѣдъ е чувало, и на опытъ узнало, че това съ празны думы. Знае че може нѣкога да чуе да му извикать, да го помържатъ, но че нѣма непрѣмѣнно да го накажатъ съ това дѣто че съ го спланили баца му и майка му.

И тѣй по този начинъ отъ примѣръ-тъ на родители-тъ, не само ся науча да лѣже и да лѣсти, но още и да слѣдува своѣж-тъ си наклонность за да прави зло-то, защото знае добръ че при всички-тъ си нѣй строги заплашванія нѣма да го накажатъ; но пакъ ако ся накажеше, макаръ и малко нѣщо, щѣше да стане по внимателно, и щѣше да отбѣгва и отъ погрѣшкѣ-тъ за коѣто го мържатъ. Напримѣръ, една майка възбрана на дѣте-то си да не баришка пера-та и мастило-то; но то остава глухо на гласъ-тъ ѝ. Запрѣтѣва му пакъ съ по силенъ гласъ и сѣрдито: "Не пытай, ще кажъ на баца ти, ще тя бийж, ако слѣдувашъ да правишь това." Дѣте-то може бы да ся по уплаши, и за малко врѣме да ѝ послуша, но защото много пѣти е чувало все тѣзи заплашванія, а редко или никога не ги е виждало извършени, примѣква ся пакъ при масъ-тъ, и пина пакъ възбраниваны-тъ нѣща. Майка та ся оплаква тогазъ че дѣца-та ѝ съ злѣ отхранены и не ѝ слушатъ, а не мисли че на това е тя сама крива. Трѣбало тутакси отъ най напрѣдъ съзъ сладость, но и съ постоянство да каже на чадо-то си, че не бива да ся играе съ пера-та и съ мастило-то, и това не трѣба да го направи то. Ако ли е было нужно, трѣбало и да приложи още, че ако бы да ѝ не послуша, ще бѣде принудена да го испѣди възъ отъ стаѣж-тъ, или да го накаже съ друго нѣкое леко наказаніе.

Много майки иматъ обичай да укоряватъ явно дѣца-та си; "Марійка е гелерутинъ, мързелова и лѣхата." — "Иванъ ся много сърди" — Еленка е непитомка и невнимателна" — отъ тѣзи погрѣшки трѣба много да си припазваны. Никого лощи-тѣ навикновения не ся поправатъ съ таквызи укоренія, но напротивъ дѣца-та ся ожесточаватъ, когато така ся изявяватъ погрѣшки-тѣ имъ и на други. Слѣствие на оныгъ-тѣ е да ся утвърдява власть-та повече съ дѣло а не съ дуны. Трѣба да бждемъ постоянни въ рѣшеніе-то и въ извършваніе-то, а въ докарваніе-то и въ нравъ-тѣ сладкодумы и кроткы. Много пѣти тѣзи конто ся напѣрватъ съ дѣца-та говорятъ твърдѣ много и правятъ рѣдко смущеніе. Напѣрвъ, едно дѣте има обичай да ся сърди и да плаче силно. Майка-та прилага още повече смущеніе, и тѣй умножава зло-то съ наставленія-та и убѣлванія-та си, конто естествено въ това обстоятелство нищо не ползуватъ. Прѣвъ оныи часъ трѣба да мълчи, и тихо да слѣдува обикновения-тѣ си работѣ, и по подирѣ може да го лини отъ нѣщо, сирѣчь да му не даде нѣщо каквото е дѣла на други-тѣ си дѣца, и това бы подѣйствовало повече, отъ колкото ако бы му дала хиляды свѣты и наставленія.

Още и похваленія-та трѣба много внимателно да ся давагъ. Благоугожденіе-то на родители-тѣ или учители-тѣ, любовъ-та и почестъ-та на приятели-тѣ и другари-тѣ, съ за едно добръ отхраниено дѣте доволны награды.

БЛАГОДѢЯНИЕ.

Христіанине, ты си ученикъ Иисусъ Христовъ; струвай благодаренія всякога на всички; еднолу съсъ свѣтъ-тѣ си, другому съ посрѣдничество-то си; а другому съ пары-тѣ си, другому пакъ съ прѣдстояванія-та си; одного увѣщавай, а другому послугувай, другому пакъ помоги съ какъвъ годѣ начинъ.

Благодѣние-то е голѣма добродѣтель, понеже е плодъ и исполненіе на любовь-тѣ сама-та *дѣйстеема* любовь. И когато благодарствувашъ, внимавай да не направши непотрѣбны благодаръ-тѣ на благодареніе-то си, като искашь въздаяніе, или да ся съблзавашъ противъ благодарны-тѣ, защото, колкото благодарствувани-тѣ не вардятъ длъжность-тѣ на благодареніе-то, толко Богъ умножава вѣ-

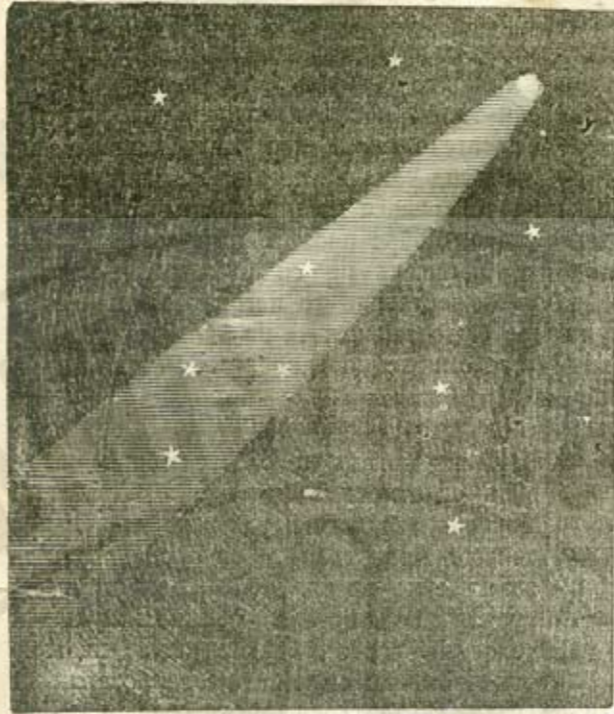
щы-тѣ на твое-то въздаяніе. Да не прѣдпочтешъ въздаяніе-то отъ челоуѣцы-тѣ, което е врѣменно, отъ въздаяніе-то Божіе, което е вѣчно. Имай всякога прѣдъ очы-тѣ ся примѣръ-тѣ на Благодарителя и Спасителя си. Колко пѣти ставашъ ты неблагодаренъ на неговы-тѣ благодаренія? но той никого не прѣстава да ти струва добро. Добро правѣе и на заемъ давай-те, и никакъ не ся отчаявайте. Вѣрвай въ божественно-то негово обѣщаніе: "И ще бжде заплатата-та ви много, и ще бжде сынове на Вышняго." — *Осотокий.*

ТЪРСЯНИЕ НА ЧЕСТЬ-ТѢ.

Единъ богатъ и сластолюбивъ челоуѣкъ ся отнесълъ до единъ Арабскый Докторъ за да го научи какъ да повърне здравіе-то на тѣло-то си и спокойствіе-то на духъ-тѣ си. Докторъ-тѣ го свѣтувалъ да си промѣни ризжъ-тѣ съ нѣкой челоуѣкъ, който е съвршено задоволенъ отъ честь-тѣ си. Послѣ това богатый-тѣ тръгналъ да търси такъвъ челоуѣкъ. Като ся минжло доста врѣме на празно, най послѣ той ся научилъ че имало нѣдѣ си единъ кърпачъ, който былъ съвршено задоволенъ отъ честь-тѣ си. И тѣй упятва ся къмъ реченный-тѣ кърпачъ, и го напѣрва че спялъ на една дѣска. Събужда го безъ никакъ церемоніи, и му прѣдлага важно-то си питаніе, да ли е доволенъ отъ честь-тѣ си; за което и получилъ положителенъ отговоръ. "Когато е така" рекъ той, "азъ имамъ една малкъ молба да ти ся помолѣ. Ты е да ми дадешъ ты твожъ-тѣ ризжъ, пакъ азъ тебе можъ-тѣ, тѣй що да можъ и азъ да бжде честитъ като тебе." "Съ голѣмо благодареніе быхъ исполнилъ тѣзи ти молба." отговорилъ кърпачъ-тѣ, "Но" "Не, не, можъ ти ся не ми отказвай," отговорилъ богатый-тѣ. Азъ ти давамъ каквото че ми поискашь, само да си размѣнишь ризы-тѣ." — "Не щѣ отъ тебе нищо да ми давашъ," рекъ кърпачъ-тѣ, "но... Но..." "Но що?" — "Но, право да ти кажъ: *Азъ имамъ ризжъ.*"

Ученый-тѣ на единъ варварскый народъ не е като учены-тѣ на единъ мудръ народъ. Послѣдній-тѣ можешъ да сравнишь съ една свѣтлѣ ламбѣ обыколенъ отведетъ съ безброины малкы свѣщи: а първый-тѣ съсъ слабо свѣтило което е натиснато изъ около отъ много чести мѣглы. — *Коран.*

КОМЕТА.

ЗА КОМЕТЫ-ТЪ.

(Опашата звѣзды.)

Наше-то знаяніе за кометы-тъ, ако и въ разстояніе-то на двѣ-тъ послѣдни столѣтія да е направило доволенъ успѣхъ, съсъ всичко туй още е много несвършено. По причинѣ на рѣдкостъ-тъ на явленіе-то имъ и неправилностъ-та на пъть-тъ имъ, не можемъ да кажемъ на здраво какво е естество-то имъ, или да ся увѣримъ отъ що ся състоятъ. Но нѣма сумнѣніе че сѣ часть на слънечнѣ-тъ нашъ системѣ, и вѣроятно е че сѣ паровидны тѣлеса, съ дълги свѣтлы опаш-ки, които стоятъ всякогы срещѣ слън-це-то, а сияѣтъ повече или помалко по бразнѣрностъ-тъ на отстояние-то отъ него.

Кометы-тъ ся видѣтъ различно по положение-то си къмъ слънце-то и земя-тъ. Ако ся наѣрва комета-та къмъ и-стокъ на слънце-то, и тръгнува отъ него, свѣтлы-тъ редъ върви прѣдъ тѣло-то на видъ като брада. Ако ли комета-та ся наѣрва къмъ западъ на слънце-то, и отива къмъ него, опашка-та тогазы върви слѣдъ тѣло-то. Ако ли, най по-слѣ, комета-та и слънце-то ся наѣр-ватъ точно на срещѣ, (сирѣчь, ако зе-

мя-та пада между тѣзи двѣ тѣла,) опашка-та тогазы е задъ тѣло-то, която ся види около него като мъг-лива: за това ся выка и *комета*, то есть, звѣзда съ дълги космы. Коме-та-та на 1804 е достозабѣлѣжи-теленъ примѣръ на това послѣдно-то раздѣленіе. Тя прѣдставляше едно явленіе мъгливо безъ видимо нѣкое тѣло, и, споредъ Французинъ-тъ звѣздоброецъ Араго, който издири много искусно тѣзи кометы, бѣше около 6,000 мили въ діаметръ-тъ. По наирѣдъ ся вѣрваше че има едно тъмно твърдо тѣло въ срѣд-точнѣ-тъ странѣ на тѣзи паровид-ны явленія; но слѣдѣхъ ся звѣзды прѣзъ кометѣ-тъ, за туй бѣше не-възможно да има въ неѣхъ нѣкое твър-до тѣло. На 1795 Господинъ Хер-шелъ, видѣ единъ звѣздѣ отъ ше-стѣ-тъ величинѣ шѣ въ срѣдъ единъ кометѣ; и днесъ звѣздобройци-тъ общо съ съгласни въ това.

Діаметри-тъ на кометы-тъ пять до-волнѣ различнѣ една отъ другѣ: така ко-мета-та на 1798 имаше 33 мили въ діа-метръ-тъ, когато знаменита-та оная на 1811 имаше 3,267 мили. Опашки-тъ кол-кото ся отдалечаватъ отъ кометѣ-тъ, ста-ватъ по широки и държатъ много пѣти бескрайны разстоянія. Комета-та на 1811 имаше опашкѣ двадесетъ и три геогра-фическы градуса, оная на 1680 девет-десетъ, и оная на 1769 деветдесетъ и седмъ; и както казва Господинъ Араго, тѣла-та на двѣ-тъ тѣзи послѣдни можа-хъ дѣйствително да зайдѣтъ подъ хори-зонть-тъ, когато опашки-тъ имъ бѣхъ подъ зенитъ-тъ, и така държехъ полови-нѣ-тъ отъ небесный-тъ кругъ. Нѣкои кометы ся видѣхъ безъ видимѣ опашкѣ.

Кометы-тъ ся движатъ около слънце-то много передовно, и вращатъ ся въ нѣкои опрѣдѣлены врѣмена. А бързина-та на движеніе-то имъ е почти неоссти-жима съ умъ; и, както и планеты-тъ, колкото сѣ поблизо при слънце-то тол-козь по скоро ся движатъ. За кометы-тъ, какъ ставатъ и отъ какво происхож-датъ опашки-тъ имъ или какво е есте-ство-то на видѣннѣ-тъ имъ, не може да ся каже още нѣщо положително. А

науци
осно
бовъ
имеш
потр
що в
брана
ше з
Он
тя с
дано
да с
прим
"Лен
и те
да
конт
го
връ
посл
тога
и д
Дѣт
да
по
ся
да
ми
зи
и
и
тъ с
да им
ванія
ба в
ако
за нѣ
прѣд
ако в
поче
добр
Чо
що
браз
тс
ри
ог
то
въ
то
ко
Д
ко
Акс

колкуто за това че дѣйствувать върху приливъ-тъ и отливъ-тъ на море-то, или че умножавать топлинъ-тъ на въздухъ-тъ, не вижда ся да е вѣроятно.

ЗА БОЕВЕ-ТЬ.

Единъ писателъ прави едно прѣсмѣтнуваніе отъ което слѣдува, че отъ начало-то на свѣтъ-тъ до днесъ боеве-тъ сж жертвовали единъ-тъ десетъ часть отъ чловѣческій-тъ родъ, сирѣчь повече отъ *четырнадцеть тысячды милиони* чловѣцы. Това число надминува осмнадцеть пѣти число-то на живы-тъ днесъ по земнъ-тъ чловѣцы; или съсъ други думы, толкозь чловѣцы сж истрѣти, штоо можаж да населятъ осмнадцеть свѣта, които да иматъ народонаселеніе равночисленно съ наше-то. А колко страшно и ужасително е да размысли иѣкой че 14,000,000,000 тѣла, съ Божественнъ мудрость сторудени, и надарени съ умственны силы сж были пожертвовани, заклани, съсѣчени отъ други които сж отъ сѣщъ-тъ съ тѣхъ природъ!

Морнингз Старъ (Зорница) Лондонскій единъ вѣстникъ като говори за боеве-тъ ичелаява че въ разны боеве отъ 1815 до 1864-то загынѣли сж 2,312,000 души отъ които 2,148,000 само въ Европѣ, безъ да ся туря въ смѣткѣ-тъ послѣдній-тъ Германскій бой, нито крѣвопролитна-та междоусобна война въ Америкѣ. Въ горно-то число не ся турять още и тѣзи които по причини на боеве-тъ гынѣтъ вѣтъ отъ бойно-то поле, и които сж още повече, споредъ както може да ся прѣсмѣтне отъ слѣдствія та на Крымскій бой. Отъ 511,000 души които загынѣли въ Крымскій бой само 176 хил. сж падѣли на бойно-то поле, а други-тъ 335 хил. изирѣли сж по болници-тъ и по кѣрница-та.

Наистинѣ, прѣскърбно е да гледамы и въ сегашно-то столѣтіе, което, ся хваля съ *успѣхи-тъ* си въ науки-тъ, въ просвѣщеніе-то, и въ благочестіе-то, че нито слово, нито дружелюбіе, нито Христیانство, не е сподучило да въспрѣ на прѣднуваніе-то на истрѣбительны-тъ военаніи, и да опозори войсколюбцы-тъ.

РЕЛИГИОЗНО-ТО ВЛЯНИЕ.

Какво друго освѣтъ Христیانскѣ-тъ религіѣ с опитомило правы-тъ и довело въ толкаво съединеніе народы-тъ? Да не

идемъ въ древи-тъ на Греціѣх народы които чеда отъ едикъ майкѣ, рѣскаъсвахъ ся като дивы звѣрове, и стигнахъ въ бескрайно растѣніе, мыслѣ много по увѣрительно да издиримъ найвече дѣйстви-та на религіѣ-тъ, въ жители-тъ на Франціѣх, на Германіѣх и на Британійскы-тъ островы, които земямы наврѣдъ като примѣръ на добры-тъ работы. Първы-тъ и втори-тъ приносяхъ жертва бѣдны-тъ пѣвници върхъ олтари-тъ на лѣжливы-тъ си богове, и най трудолюбивы-тъ днесъ заради лѣинось-тъ прочути, штоо Француска-та недѣятельность достигнѣли бше пословицна. Виждъ Британійцы-тъ за които Цицеронъ пишеше на Атикѣ, че напраздно трѣси иѣкой въ тѣхъ робы повѣщо пекусны за слугуваніе, понеже рѣдко ся наврѣва народъ по грубъ и по неучень отъ него. За туй, когато Агриппѣ ги покори, първи Римляны-тъ воины показахъ на тѣхъ най просты-тъ начала на домозданіе-то. Като гледамы едно толкаво проиѣненіе въ тѣя два-та народа, не можемъ да отречемъ че не прозлѣзе тугакш отъ Христіанскѣ-тъ вѣрѣ, която занесе вредъ дѣто бы въведена, чистотѣ-тъ на правы-тъ, на науки-тъ и на художества-та.

Но такыва чудеса дѣйствува още сякой день; отъ туй Гринландійцы-тъ приматъ ѣкъ всемножественно; Хоттентоты-тъ Кафри-тъ, и други дивы племена Африканскы, обаювани отъ небеснѣ-тъ на Евангелскѣ-тъ проповѣдь силѣ, въздигатъ градища, болници, въспиталища за дѣца, и иматъ на всичкы-тъ тѣя работы управители апостоли-тъ на новѣ-тъ религіѣх Индіѣйцы-тъ, като ся отречатъ помало отъ варварско-го на Брамѣх служеніе, не изгарять вече както другы пѣтъ вдовицы-тъ въ гробове-тъ на мъжіе-тъ. По най много въ островы-тъ на южный-тъ Океанъ тържествовѣ напоследѣкъ Христیانство-то: Между десеть години окрѣжи тѣя островы обѣрихъ ся съ дивно наистинѣ и чудно промѣненіе; понеже иматъ церкви, установихъ мудры законы, поставихъ чиноправленіе, научихъ художества, отворихъ училища въ които Сандвическы-тъ островы само провождатъ до 45,000 дѣца. И знай че тамъ иѣмаше друго освѣтъ владичество, крѣвопійно и долослуженіе, бѣдни диваци, и скотскы страсти. Малцина священнопроповѣдници

науц
осно
бовь
имен
потре
що в
бранн
не з
Оп
тя с
дано
да с
прих
"Лен
и то
да
конт
го
вря
посл
тог
и да
Дѣт
да
пе
ся
да
м
зе
и
и
гн
тъ с
да им
ванія
ба во
ако н
за нѣ
прѣд
ако н
почте
добр
Чо н
до
образ
тели
рат
ога
то
въ
то
ко
Да
ког
Ако

съ Библиѣ-тъ завършихъ тамо онуй което
древни-тъ отдавахъ на всички-тъ си съ-
единени богове.

ЧУДНЫ ЯВЛЕНИЯ НА ПРИРОДА-ТЪ.

Полипъ-тъ зема новъ животъ отъ са-
бѣж-тъ, съ който ся разсича. Папѣжъ-тъ
свася яйце голѣмо като себе си. Въ единъ
гжесеницъ има 4041 рыбицы. Хукъ открылъ
14,000 огледала въ око-то на тѣртей-тъ,
и за да дыха единъ кыпринъ (рыба отъ
родъ-тъ на Карпы-тъ) нужды му сж 13-
000 артеріи, съжды, жила, кости и други.
Тѣло-то на всякой папѣжъ съдържа четы-
ри малки отдѣленія продупчени отъ без-
четно множество дупки, а въ всякъ дупкъ
проминува една малка жичка; всички-тъ
жички ковто ся съставятъ сж по 1,000
за всяко отдѣленіе, събиратъ ся богато
излѣзватъ и правятъ нишкѣ-тъ съ който
папѣжъ-тъ тѣчо паячицѣ-тъ си, тѣй шо
онуй което ний наричамъ паяковъ жицѣ,
обема повече отъ 1000 съединены. Левен-
хокъ пригледалъ съ микроскопъ единъ па-
якъ, който не былъ по голѣмъ отъ зрън-
це пѣськъ, че предялъ жицѣ толкъсь тѣн-
къ, щото за да ся сравни съ единъ ко-
съмъ трѣбало 4000 отъ тѣхъ.

Ако отъ лошаво-то си поведеніе си
падижъ въ нещастіе, дерзай, и за на-
рѣдъ бѣди по благоразумень. Ако отъ
грѣшки-тъ на други, дерзай, не си
остовишъ за ударъ. Ако ти ся е дока-
залъ характеръ-тъ несправедно, дерзай,
рѣме-то ще отнеме хула-тъ. Ако н-
ашъ лоши неприятели, дерзай, и старай
се да не сполучи злоба-та имъ. Ако н-
ашъ благосклонны и вѣрны прители,
дерзай да имъ ся радувашъ и покрови-
ствувашъ. -Ако имашъ надеждъ за
вѣсмыртіе, дерзай, и пригоди ся да ся
подобнишь съ него.

Може ли нѣкой да укори Бога че не ни
е далъ доволны нѣща за благополучіе?
Явно е че не може; защото природа-та
ся благодари съ малко нѣща; но при
всичко това, мжчно ще намѣришь чело-
вѣкъ, който да ся не оплаква за нѣкой
нуждъ, още и когато ся вижда да е
снабденъ съсь всичко; а така измѣча-
мы ся сами когато е възможно за насъ
да блаженствувамы и да смъ мирни и
спокойни.

СТИХОТВОРЕНІЕ.

ПѢСНЬ ЗА ПОВѢ-ТЪ ГОДИНЪ.

1
Елате, вѣрно да рѣшимъ
Че тѣжъ години ще вѣрнимъ
Въ небесный-тъ си нѣтъ;
Не ще прѣстанемъ никакъ ний,
Додѣ ся Господь нашъ или
Въ послѣдній страшный смѣтъ.

2
Святѣ-тъ вождь Неговъ
Да вѣрнимъ съ ревность всякога
Съ надеждъ и съ любовь;
Да служимъ ний съ тѣрпѣніе
Тому, шо смьртъ за насъ пріе,
Продѣ своѣж-тъ кръвъ.

3
Какъ суетенъ е всякъ имотъ,
И краткъ тукашый животъ!
Лѣта като стрѣла;
И дни-тъ ни, като потокъ,
Текать; истава важный срокъ,
Часъ-тъ на вѣчность-тъ.

4
На страшно-то сждовище
Да може всякой да рече,
На Сждника Христа;
"Въ добрый-тъ подвигъ ся борихъ,
И вѣрно нѣтъ-тъ съвършихъ,
Упазихъ вѣра-тъ."

5
Дано всякой единъ отъ насъ
Да чуе съ радость оныя гласъ:
"Добрь, рабе добрый!
Ты мя си вѣренъ былъ, сега
Влѣзь, рабе вѣрный, въ радость-тъ
На Господари си."

Съ настоящей-тъ брой начева третя-та
година на ЗОРНИЦѢ-ТЪ; проваждамы отъ
него на всички-тъ наши настоятели по тол-
козъ листа козкого имъ проваждамы до сега
за да раздадѣтъ на тѣзи които искать и за
напрѣдъ да бжлѣтъ спомоществователи и
чакувамы да ни отговорятъ ако толкозъ трѣ-
ба пакъ да имъ проваждамы или по малъ
или по много.

Годинна-та цѣна е иста-та:
За Цариградъ 5
За на вѣтъ съ пощм. 10
Писма и спомоществованія ще ся отпра-
вятъ до Американскѣ-тъ Книгопродавниа
улица Тахта-Кале № 52.

Прятежатель на вѣстника и на печатницѣ-тъ
А. Минасіанъ, и Съдр. Ажамъ ханъ.

постъ, които ще бъдат за утѣшеніе на
вашѣтъ осърбени сѣрдца, ако бы Богъ
да ги поклика и вый да останете сирачета.

860

Говорими тѣ язици по свѣтъ-тѣ ся
считать до четири хиляды, шестъ десѣтъ
и четири.

— Народоначеленіе-то на сичкій тѣ
свѣтъ ся счита да е близу до хиляда мил-
лионъ. Споредъ едикъ срѣднѣ смѣтъкъ въз-
растъ-тѣ на единъ родъ человекѣ е са-
мо тридесѣтъ и три години. Една четвър-
та часть умиратъ прѣди да достигнѣтъ
седмъ години, а половина-та не дости-
гѣтъ семнадесѣтъ години. Отъ хиляда са-
мо единъ достига сто години; отъ сто
тѣхъ шестъ достигѣтъ седмдесѣтъ и петъ,
и само единъ отъ петъ стотинъ достига
осмдесѣтъ години.

— 33,333,333 человекѣ умиратъ
вѣкъ год их; 91,824 умиратъ вѣкъ ий
день; 7,783 вѣкъ часъ, и 60 вѣкъ
минутъ.

— Пѣрой ся искусень мореплавателъ,
наскоро е предложилъ единъ новъ спо-
собъ за управленіе-то на корабѣ-тѣ. Спо-
редъ тойзи способъ кораблю-то щѣло да
ся върти отъ макель тѣ а не, както е
былъ обичай-тѣ до сега, отъ рѣцѣ-тѣ на
управителѣ тѣ.

— Единъ мѣдрецъ е казалъ; Трѣ срѣд-
ства има, съ които можешъ да ся отър-
вешъ отъ единъ лѣзливъ прѣятель; пър-
во, като му обидишъ недостаточи-тѣ му;
второ, като поискашъ отъ него помощъ;
трето, като му дадешъ пары на заемъ,
или му сторишъ нѣщо благодѣаніе.

— Известно е че на много мѣста въ
сѣсеници-тѣ правѣтъ голѣмѣ поврѣдѣ на
лози-та и на оwoцѣ-тѣ дървета.

Прочитамъ въ единъ вѣстникъ че въ е-
дикъ областъ въ Швейцаріѣ, Базельскѣ-тѣ
область, прѣзъ ивнѣло-то лѣто были у-
ловени дванадесѣтъ милиона пеперуды,
и за тѣхъ мѣстно-то правителство пла-
тило единъ миллионъ франки.

Учени-тѣ казватъ че отъ тѣзи красны
животинки, 45 отъ сто тѣхъ сѣ женскы,
и че спосѣтъ по 40 яйца, и тѣй горе-
споменѣто-то число пеперуды като сѣ
уловихъ, хваща мѣсто колкото петребѣ-

Близу при едно знаменито всеобщѣ У-
чилище (Университетъ) Италианско сѣдѣ-
ше единъ старецъ, именовъ Филипіо Пе-
ри, който ся отличаваше за мѣдростъ-
тѣ си. Единъ день когато той стояше
въ градникъ-тѣ ся и бѣше гавѣтъ съ нѣ-
кои дълбоки мѣдрования, пристѣпи при
него единъ момъкъ който съ весело-то
са лице и свѣтлы-тѣ ся очи показуваше
радостъ-тѣ на сѣрдце-то си. Слѣдъ като
поздрави на бърже стареца, тойзи мо-
мъкъ захванъ да му приказва за благо-
получіе-то си и за причинѣ-тѣ на голѣ-
мѣ тѣ ся радость, че слѣдъ много моле-
ніе най сетѣвъ баща му бѣше му далъ во-
лѣ да встѣпи въ Университетъ-тѣ и да
сѣдѣва тамъ наукѣ-тѣ на законовѣденіе,
и какво силно наѣрвеніе имаше да при-
лежавѣ добръ, за да изучи съвършенно
наукѣ-тѣ ся. На сичко това старецъ-тѣ
само го попыта, "И послѣ, какво?"

"Послѣ какво ли?", рече момъкъ-тѣ;
"Разумѣва ся че послѣ ще имѣтъ много
важны въпроси да рѣшишъ, и сичкѣтѣ
распри да прѣдставишъ прѣдъ сѣдѣ-
тѣ, и тѣй несумѣнно ще придобѣишъ го-
лѣмѣ слава."

"А послѣ какво?", попыта старецъ-тѣ.
Отъ овори момъкъ-тѣ, "Послѣ ще до-
бѣишъ едно славно име, и голѣмо богат-
ство, и пакъ ще стигѣшъ на нѣкои чи-
нове высокы, щото име-то ми и слава-та
ми ще ся прочуѣтъ и на далѣчны мѣста."

"А послѣ а-во?", попыта старецъ-тѣ
като наирѣдъ.

"А че послѣ, слѣдъ като сѣмъ имѣлъ
сичко-то добро което можѣтъ богатство-
то и слава-та да даватъ на человекѣ, и
слѣдъ като сѣмъ сѣдѣлъ въ най высокѣ-
тѣ чинове които народъ-тѣ и правител-
ство-то можѣтъ да ми дадѣтъ, то ази ще
ся оттегѣишъ отъ животъ, да ся прѣмину-
вамъ време-то спокойно както единъ бла-
гополученъ и благодаренъ старецъ."

"А послѣ, какво?", попыта старецъ-тѣ

"Послѣ, ще умрѣ."

"А послѣ, какво?"

"Послѣ, послѣ щѣ." — а тука момъкъ-
тѣ ся спре смутенъ и наведе ся гла-
вѣ-тѣ и отговоръ имаше. Безъ да про-

дуна повече, той ся обърж и полъка си отиде.

А пакъ умъ-тъ му бѣше все неспокойнъ и смутенъ. Просто-то пыганіе на старецъ-тъ "А послѣ какво?" все му бѣше въ уши-тъ и той не можѣ да го забрави. Слъхъ-та му говораше на сърдце-то му, наистина безъ гласъ нѣ пакъ съ по много силъ отъ гържежъ-тъ, да го събуди да види че не былъ приготвенъ за смърть, додѣ най сетѣ чрѣзъ милость-тъ Божіа той получи душевенъ животъ и простиеніе на грѣхове-тъ си чрѣзъ Господа Исуса Христа, станъ истиненъ и полъбенъ Християнинъ, и чрѣзъ священный-тъ си животъ и спокойнъ-тъ си смърть даде, както само истинскій-тъ Християнинъ може да даде, практическій отговоръ на туй питаніе.

СТИХОТВОРЕНИЕ.

РОЖДЕНИЕ-ТО ХРИСТОВО.

1

Тиха ноць! свята ноць!

Вся земля

Въ тишинѣ;

Виблесна-та свѣтла звѣзда

Мъдры-тъ кани отъ чуждѣ странѣ

Гдѣто Христосъ ся роди.

2

Тиха ноць! свята ноць!

На хвала

Иъсеи-тъ

Пѣхътъ ангели съ радостенъ гласъ!

Вѣсть за спасеніе доносятъ до насъ;

Ето Спаситель дойде!

3

Тиха ноць! свята ноць!

Пѣй, земля!

Съ веселѣ;

Богу во вышнѣ тѣ да ся даде

Слава и почетъ; отъ сѣкаде пѣй;

Миръ за всегда на земли!

Въ скудость-тъ на Българскъ-тъ книжевнось нѣма нуждѣ за нѣкой спитатель да иска отъ публикѣ-тъ извиненіе за издаваніе на нѣкое Българско списаніе; защото всѣкій ученолюбець Българинъ желае книжинѣ-тъ на народа си да ся обогати съ разновидны полезны съчиненія. Като видѣ-

хмѣ че съврѣмени-тъ почтени и зователи Български вѣстници, които по настоящемъ ся издаватъ, занимаютъ ся повече (както и наистинѣ обстоятства-та изыскватъ) съ висшнѣ-тъ въсь, политически, народны и церковный смы мыслили че оставя праздно мѣсто за нѣкое си другъ видъ списанія.

Желаніе-то ни е, безъ да земемъ горѣ си или задълженія-та или отговорности-тъ на журнались, да предложимъ подѣ тойзи видѣ, отъ мѣсець-тъ, нѣкое правоучительно и душевнолезно чтение, което да бѣде привлекателно не само за възрастны-тъ, нѣ и млади-тъ; не само за мъжѣ-тъ, нѣ за женѣ-тъ, и тѣй да бѣде и притно полезно за сички.

Понеже за сега Зорница-та ще ся издава само на мѣсеца веднѣжъ, тя нѣма ся занимава толкози съ съврѣмени новини, които читатели-тъ могатъ, поспоро и по пространство да научатъ отъ споменхты-тъ вѣстници, нѣже гдѣда и вече да събира таквыи общеполезны изаженія на душевны, на книжевны и на учебны прѣдмѣты, щото на всѣкій мѣсець, на рѣвно-то си врѣме, да дойде на кщѣ-тъ и гражданствъ-тъ и на селянствъ-тъ и както единъ благопріятенъ гостъ, да бѣде пріята отъ всѣкій членъ на челядь-тъ.

ЗОРНИЦА-ТА ся издава всѣкій мѣсець въ Печатницѣ-тъ на А. Минасова у Везиръ-Ханъ, Цариградъ, а намѣри ся за проданіе у Книгопродавницѣ-тъ до Балтаджи-Ханъ въ Цариградъ.

Цѣна-та за единъ годинѣ на всѣкъ случай прѣдплащаема тука въ столицѣ-тъ 5 грошъ
За по вънѣ (съ пошк) . . . 12 „
Особни листове по . . . 20 паръ
Упомяватъ ся честни-тъ спомоществоатели незабавно да внесхъ спомоществованія-та си до Редакціѣ-тъ и Книгопродавницѣ-тъ при Балтаджи-Ханъ въ Цариградъ.

науч
осно
бовъ
имен
потр
що
бран
не з
Од
тя с
дано
да
при
"Де
и т
да
кон
го
вѣн
нос
тог
и д
Дѣ
да
пѣ
ся
да
я
и
и
и
гъ
тъ с
да им
ванія
ба в
ако
за нѣ
прѣд
ако в
почте
добр
Чо
до
образи
тели
рат
ога
то
въ
то
ко
Д
ко
Ако